

Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde

'voor de kwaliteit van de leefomgeving'

Aan de voorzitter en leden van de Commissie Bestuur, Financiën en Economie, overige leden van Provinciale Staten van Drenthe

Onderwerp: **Brief van dhr. Bats n.a.v. brief VOLE d.d. 15 maart 2009**

Eelde, 07-04-2009

Geachte. Voorzitter/leden,

Hierbij bieden wij ons commentaar aan op de brief van Gedeputeerde Staten en op de mondelinge reactie van dhr. Bats naar aanleiding van onze brief d.d. 15 maart en ons inspreken in uw vergadering van 18 maart. Wij vertrouwen hiermee wederom een gedegen bijdrage te leveren aan de openbare discussie over de toekomst van de luchthaven Eelde.

De heer Bats gaat inhoudelijk niet of nauwelijks in op de kwesties die we met onze brief en inspraak ter discussie hebben gesteld.

1. Op de vraag of de Staten eventueel bereid zijn garant te staan voor de bankleningen, die GAE NV wil aangaan, geeft hij geen antwoord.
2. Op de vraag of GAE een garantie heeft gekregen dat de KLM Luchtvaartschool tot 2018 op Eelde zal blijven, gaat dhr. Bats niet in.
3. Op de vraag of er een garantie bestaat, dat de Luchtbeveiliging Nederland het tekort van ongeveer 3 miljoen jaarlijks, zal bijpassen tot het jaar 2018, geeft dhr. Bats geen reactie.
4. Onze belangrijkste waarschuwing betrof de volstrekte ongeloofwaardigheid van de nieuwe prognose van 600.000 passagiersbewegingen in 2017. Binnen 8 jaar moet het aantal passagiersbewegingen worden verdrievoudigd! Van de prognose uit 2003 opgesteld door de directie van GAE, is niets terechtgekomen. Er is geen enkele reden waarom de onwaarschijnlijke prognose die nu wordt gepresenteerd, wel zou uitkomen.

Doordat de heer Bats hier niet op ingaat, concludeert VOLE vooralsnog, dat voor deze zaken geen garanties bestaan. Het ligt dan ook in de rede dat u op grond van uw bevoegdheid een opdracht verstrekt aan dhr Bats om ervoor te zorgen dat het management van GAE enkele scenario's zal opstellen, die logischerwijze te verwachten zijn en deze door te laten rekenen op hun financiële consequenties.

Uw verantwoordelijkheid voor de publieke financiën in aanmerking genomen, ligt het voor de hand dat u vervolgens aan gedeputeerde Bats opdraagt de tekorten te kwantificeren die voortvloeien uit deze scenario's. U zult daarvoor immers moeten opdraaien.

- 1 -

Secretariaat
Postbus 47
9765 ZG Paterswolde
050-4062465

Woordvoerder
F.A.J. van Beukering
050-4062465
www.vole.nl
email: info@vole.nl

Postbank
Gironummer 204082
Ver. Omwonenden Eelde
te Eelde

Hieronder gaan we in op enkele aspecten waarop de heer Bats in zijn brief en mondelinge reacties commentaar heeft geleverd:

1. Het gebruik van de term Agiostortingen
2. Exploitatieverliezen komen ook na 2012 voor rekening van de aandeelhouders
3. Het Aandeel Vreemd Vermogen
4. Het onderwerp Staatssteun
5. GAE als zijnde deel van de "openbare infrastructuur" , vergelijkbaar met een brug of weg.

1. Wie de term Agiostortingen gebruikt i.p.v. exploitatiesteun geeft een valse voorstelling van zaken. In Brussel zal dit een onbegaanbare weg blijken.

De teksten van de besluiten van de aandeelhoudende bestuursorganen van december 2003 en januari 2004 met betrekking tot de exploitatiesteun, zijn eensluidend en voor slechts één uitleg vatbaar:

"In te stemmen met de betaling gedurende tien jaren van een vaste jaarlijkse exploitatiebijdrage (vetcursief: VOLE) van Euro... met ingang van 1 januari 2003". Het idee deze exploitatiebijdrage onder de titel agiostorting te verantwoorden en deze post dus uit de exploitatiesfeer van het subsidiërende bestuursorgaan te halen en over te brengen naar de sfeer van een (normale) kapitaaldeelname van een privaatrechterlijke aandeelhouder, komt van de fiscaaljurist van PriceWaterhouse Coopers (volgens gedeputeerde H. Looman in diens memo aan het statenlid P. Oosterlaak van 30 oktober 2007).

Aangezien GAE volgens de huidige fiscale regelgeving niet vennootschapsbelastingplichtig is (immers de aandelen zijn voor 100% in handen van de overheid) kan dit niet anders uitgelegd worden dan dat men op deze manier een ander dan een fiscaal doel heeft nagestreefd, namelijk **misleiding van de Europese Commissie bij haar onderzoek en besluitvorming over deze staatssteun van euro 1 miljoen per jaar.**

De kans van slagen is overigens uiterst gering, aangezien de competente diensten van de Europese Commissie op de hoogte zijn gesteld van deze misleidende constructie, uiteraard met deugdelijke documentatie.

2. De Exploitatieverliezen na 2012 komen voor rekening van de aandeelhouders (voor wie anders?), immers GAE heeft geen eigen middelen (meer).

VOLE is er in haar brief op goede gronden van uit gegaan dat de exploitatiesteun na 2012 nodig blijft. De heer Bats ontkent dit echter en hij beroept zich op het businessplan, waar inderdaad expliciet vermeld staat dat "in het model er voorts van uitgegaan is dat de jaarlijkse Agiostorting van de aandeelhouders van ruim Euro 1 miljoen na 2012 wordt beëindigd".

Welzeker: "in het model". Maar wat zal er gebeuren in de rauwe werkelijkheid?

De aandeelhouders kopen niks voor modellen?

Zoveel is zeker dat GAE zegt ook na 2012 exploitatieverliezen te blijven maken, en dat het break-even point pas verwacht wordt in 2017.

Een gerechtvaardigde vraag van de aandeelhouders aan de directie (en van de Staten aan de heer Bats) is daarom: "Wie compenseert die exploitatieverliezen? Wie is het "goede heertje" dat meneer Hillen heeft gevonden?". Immers, GAE zelf heeft hiervoor de reserves niet meer.

Bovendien is GAE voornemens de algemene reserve van vijf miljoen Euro) aan te wenden voor de gedeeltelijke financiële dekking van de voorgenomen investering in de terminal van € 17 miljoen. Dit bedrag zal bestaan uit 12 miljoen Euro op te brengen door het aantrekken van

- 2 -

Secretariaat Postbus 47 9765 ZG Paterswolde 050-4062465	Woordvoerder F.A.J. van Beukering 050-4062465 www.vole.nl email: info@vole.nl	Postbank Gironummer 204082 Ver. Omwonenden Eelde te Eelde
---	--	---

vreemd vermogen *en vijf miljoen Euro uit eigen middelen* (vetcursief: VOLE). Voor de goede orde: Over de hier bedoelde pot van vijf miljoen Euro (die indertijd is gevormd dankzij de afkopsom van de verliezen door het Rijk uit 2003) moet de Europese Commissie zich nog uitspreken, want gaat het hier nu wel of niet om geoorloofde staatssteun?

3. Het Aandeel Vreemd Vermogen is nu al onverantwoord hoog, namelijk 90%.

De heer Bats merkt op dat 12 miljoen aan vreemd vermogen (Hij bedoelt uiteraard de 12 miljoen die GAE gaat lenen als GAE een nieuwe terminal van 17 miljoen gaat bouwen) op een balanstotaal van 36 miljoen geen slechte verhouding oplevert.

Als dit waar zou zijn heeft hij uiteraard gelijk.

Maar, de heer Bats geeft hier een compleet verkeerde voorstelling van zaken. Immers wat is de huidige situatie? (Wij reageren op het Jaarverslag 2007 van GAE (zie pagina 23):

- de agiostortingen en de algemene reserve van in totaal 8 miljoen zijn aangevochten staatssteun, en onderwerp van een officiële procedure in Brussel;
- de lange- en korttermijn schulden bedragen in totaal 24 miljoen.

Dus: van de 36 miljoen is slechts 4 miljoen (niet-litigieus) eigen vermogen. Dat betekent dat we te maken hebben met 90% vreemd vermogen. Als daar nog eens 12 miljoen vreemd vermogen aan wordt toegevoegd komt het percentage vreemd wel heel erg hoog te liggen. Dat accepteert geen enkele bank, zeker in het huidige bankklimaat.

4. Het onderwerp Staatssteun wordt gebagatelliseerd . Bovendien handelt de heer Bats in strijd met afdeling 3.3 van de Algemene wet Bestuursrecht doordat hij zich er niet van heeft vergewist dat GAE zijn onderzoek op zorgvuldige wijze heeft uitgevoerd.

Het onderwerp staatssteun staat weliswaar summier vermeld, maar in het businessplan van GAE en in de brief aan u ontbreekt zelfs maar het begin van een serieuze analyse, of van een evaluatie van de risico's, of een alternatief plan voor het geval Brussel de staatssteun geheel of gedeeltelijk verbiedt. Overigens beslist niet de Raad van State hierover zoals de heer Bats kennelijk denkt, maar Brussel. En aangezien de goed- of afkeuring door Brussel van vitale betekenis is voor het voortbestaan van de luchthaven in de huidige vorm en omvang, is dit een volslagen onacceptabel manco in het businessplan.

De heer Bats verwijst in zijn brief naar "*hoe de luchthavenleiding daar tegenaan kijkt*".

Volgens de Algemene wet bestuursrecht is een bestuursorgaan echter verplicht zich zelfstandig een oordeel te vormen. Het zou de heer Bats sieren indien hijzelf deze analyse en evaluatie in de discussie zou (durven) brengen en een alternatief plan zou (durven) aanreiken.

5. De stelling in de mondelinge reactie van de heer Bats als zou GAE deel uitmaken van de Openbare Infrastructuur, en dat dus de provincie Drenthe financieel verantwoordelijk zou zijn, is in strijd met de grondwet.

Dat is groot nieuws: De heer Bats bericht dat GAE behoort tot de openbare infrastructuur.

Immers, tot nu toe was Groningen Airport Eelde een N.V.: een privaatrechtelijke onderneming met een commercieel-economische doelstelling. In de statuten van de GAE staat dan ook niets over "openbare infrastructuur" te lezen. Alles wat de directie en de commissarissen met elkaar bespreken en besluiten is - terecht - niet openbaar en valt buiten de jurisdictie van de staten, juist doordat GAE een normale N.V. is, en zich op dit punt gedraagt zoals zovele andere N.V.'s.

Hierdoor hebben de staten ook geen budgetrecht en ook geen directe controlemogelijkheden in de N.V. Groningen Airport Eelde (zoals het laatste jaar maar al te pijnlijk is gebleken).

Secretariaat Postbus 47 9765 ZG Paterswolde 050-4062465	Woordvoerder F.A.J. van Beukering 050-4062465 www.vole.nl email: info@vole.nl	Postbank Gironummer 204082 Ver. Omwonenden Eelde te Eelde
---	--	---

Delen van de openbare infrastructuur, zoals een brug of een weg, vallen wel - van het begin tot het eind van het project - onder het budgetrecht van de Staten, en de verantwoordelijke bestuurder moet ook steeds voor, tijdens en naderhand tot achter de komma verantwoording afleggen over de betreffende publieke infrastructuur. Publieke infrastructuur is en blijft ook altijd de volle eigendom van een bestuursorgaan.

Kortom, de heer Bats tracht de Staten een rad voor de ogen te draaien met een valse voorstelling van zaken. Dat is niet alleen niet chic, maar zijn stelling is bovendien in strijd met de Grondwet (zie Hoofdstuk 7 van de Grondwet).

Ook de Raad van State heeft, bij het vernietigen van de Aanwijzing in juni 2008, duidelijk gesteld, dat GAE moet worden gezien als een NV in wettelijke zin: We citeren uit de uitspraak door de Raad van State: *“Nu GAE N.V. als beheerder van de infrastructuur van de luchthaven Eelde diensten op een bepaalde markt aanbiedt, moet GAE N.V. naar het oordeel van de Afdeling worden aangemerkt als onderneming in de zin van artikel 87 van het EG-verdrag.”*

Nog net voor het vertrek van de vorige directeur, de heer J. Meulendijks, heeft GAE, na zeer lang aandringen van de kant van de Staten van Drenthe, eindelijk een nieuw plan geproduceerd. Nu moet een interim-directeur, de heer J. Hillen, die slechts voor negen maanden benoemd is, dit document gaan verdedigen.

De echte continuïteit in deze kwestie rust bij de aandeelhouders van de N.V. Groningen Airport Eelde. Over negen maanden zit u nog steeds vast aan alle aandeelhouderslasten en aan de weinige lusten van uw jarenlange beleggingen in deze immer verliesgevende Naamloze Vennootschap.

De heer Bats sluit zijn brief aan u af met de volgende oneliner:

“Goede ondernemers nemen verantwoorde risico’s en wij zijn ervan overtuigd dat de directie en commissarissen uitstekend in staat zijn om hun taak uit te voeren”.

Met permissie, ook deze slotzin bevat misverstanden. Een echte ondernemer neemt zelf risico’s. In geval van GAE is de “ondernemer” een benoemde functionaris en de “risico’s” zijn voor de aandeelhouders en uiteindelijk voor ons belastingbetalende burgers.

Wij zouden anders willen afsluiten.

Een verantwoordelijk openbaar bestuur leert van het verleden, geeft verantwoordelijkheid aan wie het verdient maar controleert scherp wie steeds faalt.

Vertrouwen is mooi maar controle is beter.

We zijn zoals altijd bereid om over deze brief met u van gedachten te wisselen indien gewenst.

Met vriendelijke groeten,
Hoogachtend.

Namens de Vereniging Omwonenden Luchthaven Eelde
Ir. F.A.J. van Beukering
(Secretaris)

cc de heer Bats.

- 4-

Secretariaat	Woordvoerder	Postbank
Postbus 47	F.A.J. van Beukering	Gironummer 204082
9765 ZG Paterswolde	050-4062465	Ver. Omwonenden Eelde
050-4062465	www.vole.nl	te Eelde
	email: info@vole.nl	